

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL U. I.¹ SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIAUS TARNYBĄ

2020-06-17 Nr. 4D-2020/1-672
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2020 m. gegužės 15 d. gavo U. I. (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą (toliau vadinama ir – Skundas) dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos (toliau vadinama ir – Tarnyba, tarnyba) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo 2019-11-20 skundo nagrinėjimu (vilkinimu, atsisakymu nagrinėti skundą).

2. Pareiškėjas Skunde, be kitų aplinkybių, nurodo:

2.1. „[...] vien intervalas nuo 2019-12-09, kai grąžinau skundo nagrinėjimą Etikos tarnybai iki kito tarnybos atsakymo 2020-01-07 truko mėnesį laiko; visas procesas truko nuo 2019-11-20 iki 2020-04-16, taigi beveik penkis mėnesius, taip pažeidžiant maksimalų nagrinėjimo terminą“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. Tarnybos teikti el. paštu atsakymai yra „neprofesionalūs“, nes jose nurodoma, kad nėra tarnautojo, kuris tuo metu galėtų atsakyti į pateiktą kreipimąsi; „Ar tai reiškia, kad tuo metu Etikos tarnyba nedirba?“;

2.3. „[...] Etikos tarnybos citavimai tikrai yra klaidinantys besikreipiančiam“;

2.4. „Ar neturėtų būti nustatyta praktika, kad galutiniame atsakyme privalomai būtų pateikiama apskundimo tvarka (institucijos ir terminai)?“

3. Skundu Seimo kontrolieriaus prašoma:

„1. Pripažinti Etikos tarnybą vilkinus procesą [...] ir pažeidus skundo nagrinėjimo ar atsisakymo nagrinėti terminus.

2. Pripažinti Etikos tarnybą dėl tyčinio ar netyčinio neprofesionalumo, nesigilinant ir netikrinant visų skunde nurodytų aplinkybių.

3. Įpareigoti Etikos tarnybą skundą nagrinėti iš naujo [...].

4. Etikos tarnybą pripažinti universiteto [toliau – universitetas]² Etikos komisiją padarius pažeidimus [...].“

¹ Asmens duomenys žinomi, tačiau čia ir toliau – neskelbiami.

² Universiteto duomenys žinomi, tačiau čia ir toliau – neskelbiami. Čia ir toliau laužtiniuose skliaustuose – Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos informacija.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatos

4. Su Pareiškėjo skunde nurodytomis aplinkybėmis susijusios Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatos:

4.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

12 straipsnis. Seimo kontrolierių tiriami skundai

„1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.

[...]

4. Seimo kontrolieriai netiria skundų dėl darbo teisinių santykių, [...]“;

17 straipsnis. Atsisakymas nagrinėti skundą

„1. Seimo kontrolierius [...] priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu:

[...]

3) skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai;

[...]

6) padaro išvadą, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje.

[...]

4. Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas“;

22 straipsnis. Seimo kontrolieriaus sprendimai

„1. Seimo kontrolierius, atlikęs tyrimą, priima sprendimą:

1) pripažinti skundą pagrįstu;

2) atmesti skundą;

3) nutraukti skundo tyrimą.

[...]

3. Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

4.2. Darbo kodekso:

17 straipsnis. Darbo teisių gynimas darbo ginčus nagrinėjančiose institucijose

„Šio kodekso ir kitų įstatymų nustatyta tvarka darbo teisės normų suteikiamos teisės ginamos darbo ginčus nagrinėjančiuose organuose ir teismuose“;

18 straipsnis. Darbo teisių gynimas administracine tvarka

„Šio kodekso ir kitų darbo teisės normų vykdymą pagal teisės aktų nustatytą kompetenciją kontroliuoja ir jų pažeidimų prevenciją vykdo Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija) ir kitos institucijos“;

213 straipsnis. Darbo ginčų samprata ir rūšys

„1. Darbo ginčai – darbo santykių dalyvių nesutarimai, kylantys iš darbo ar su jais susijusių teisinių santykių.

2. Pagal ginčo objektą ir subjektus, dalyvaujančius darbo ginče, darbo ginčai skirstomi į:

1) darbo ginčus dėl teisės (individualūs darbo ginčai dėl teisės ir kolektyviniai darbo ginčai dėl teisės);

2) kolektyvinius darbo ginčus dėl interesų.

3. Individualus darbo ginčas dėl teisės yra nesutarimas tarp darbuotojo ar kitų darbo santykių dalyvių, iš vienos pusės, ir darbdavio, iš kitos pusės, kylantis sudarant, keičiant, vykdant ar nutraukiant darbo sutartį, taip pat dėl darbo teisės normų nevykdymo ar netinkamo jų vykdymo darbo santykiuose tarp darbuotojo ir darbdavio. Darbo ginčo šalimi laikomas ir buvęs darbdavys, taip pat

asmuo, išreiškęs norą sudaryti darbo sutartį, kai su juo buvo atsisakyta ją sudaryti, taip pat asmenys, turintys teisę į darbuotojo darbo užmokestį ar kitas su darbo santykiais susijusias išmokas.

4. Kolektyvinis darbo ginčas dėl teisės – nesutarimas tarp darbuotojų atstovų, iš vienos pusės, ir darbdavio ar darbdavių organizacijų, iš kitos pusės, dėl darbo teisės normų ar abipusių susitarimų nevykdymo ar netinkamo vykdymo.

5. Kolektyvinis darbo ginčas dėl intereso – nesutarimas tarp darbuotojų atstovų, iš vienos pusės, ir darbdavio ar darbdavių organizacijų, iš kitos pusės, kylantis dėl šalių tarpusavio teisių ir pareigų reglamentavimo ar darbo teisės normų nustatymo.

6. Šio kodekso ir kitų įstatymų nustatytais atvejais darbo ginčais laikomi ir ginčai tarp kitų santykių dalyvių. Tokiu atveju šio skyriaus normos jiems taikomos *mutatis mutandis*“;

215 straipsnis. Darbo ginčų nagrinėjimas šio kodekso nustatyta tvarka

„1. Darbo ginčus nagrinėjantys organai šio kodekso nustatyta tvarka gali nagrinėti visus darbo ginčus, kurie kyla iš darbo santykių, susiklostančių ar vykdomų Lietuvos Respublikos teritorijoje, arba kuriuose darbdavys priklauso Lietuvos Respublikos jurisdikcijai, jeigu kiti įstatymai, Europos Sąjungos darbo teisės normos ar Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys nenustato kitaip.

2. Civilinėse bylose, kylančiose dėl darbo ginčų dėl teisės, teisingumas nustatomas pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso taisykles, jeigu Europos Sąjungos darbo teisės normos ar Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys nenustato kitaip.

3. Jeigu darbuotojo nuolatinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje, darbdavio inicijuojamas darbo ginčas dėl teisės turi būti nagrinėjamas toje kitoje valstybėje, nebent šalis kilus ginčui susitartų ginčą nagrinėti šio kodekso nustatyta tvarka“;

216 straipsnis. Darbo ginčus dėl teisės nagrinėjantys organai

„1. Darbo ginčus dėl teisės nagrinėja:

- 1) darbo ginčų komisija;
- 2) teismas.

2. Darbo ginčai dėl teisės gali būti nagrinėjami komerciniame arbitraže pagal Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymą, jeigu dėl tokio nagrinėjimo sutaria darbo ginčo šalys vėliau, negu kilo ginčas

[...].“

4.3. Mokslo ir studijų įstatymo:

17 straipsnis. Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius

„1. Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – kontrolierius) yra valstybės pareigūnas, nagrinėjantis skundus, pranešimus ir savo iniciatyva atliekantis tyrimus dėl galimų akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų (toliau šiame straipsnyje – tyrimas). [...]

8. Kontrolieriaus veikla grindžiama teisėtumo, nešališkumo, teisingumo ir viešumo principais.

9. Kontrolieriui teikiamame skunde turi būti nurodyta:

- 1) pareiškėjo vardas, pavardė (arba juridinio asmens pavadinimas) ir gyvenamosios vietos adresas (juridinio asmens buveinė);
- 2) duomenys apie akademinės etikos ir (arba) procedūrų pažeidimą;
- 3) pareiškėjo reikalavimas.

10. Kontrolierius skundą (pranešimą) išnagrinėja ar tyrimą atlieka, priima sprendimą ir raštu informuoja pareiškėją ne vėliau kaip per 30 dienų nuo skundo (pranešimo) gavimo ar tyrimo pradėjimo dienos. Dėl skundo (pranešimo) ar tyrimo aplinkybių sudėtingumo arba dėl to, kad nagrinėjant ar tiriant skundą (pranešimą) prireikia gauti papildomos informacijos, skundo (pranešimo) nagrinėjimo ar tyrimo ir sprendimo priėmimo terminas gali būti pratęstas iki 3 mėnesių nuo skundo (pranešimo) gavimo ar tyrimo pradėjimo dienos.

11. Išnagrinėjęs skundą (pranešimą) arba atlikęs tyrimą, kontrolierius priima sprendimą:

[...]

12. Kontrolieriaus veiklą užtikrina Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba (toliau – Tarnyba). Tarnyba yra biudžetinė įstaiga. Tarnybos vadovas yra kontrolierius. Tarnybos nuostatus tvirtina Seimas.

[...]

16. Kontrolierius gali atsisakyti nagrinėti skundą (pranešimą) dėl galimo akademinės etikos pažeidimo ir, informavęs pareiškėją, perduoti šį skundą (pranešimą) atitinkamos mokslo ir studijų institucijos akademinės etikos ar kitai ginčų nagrinėjimo komisijai, prižiūrinčiai akademinės etikos laikymąsi, jeigu dėl to paties galimo akademinės etikos pažeidimo nebuvo kreiptasi į atitinkamos mokslo ir studijų institucijos akademinės etikos ar kitą ginčų nagrinėjimo komisiją.

17. Kontrolieriaus sprendimai skelbiami Tarnybos interneto svetainėje.

[...].“

4.4. Viešojo administravimo įstatymo :

3 straipsnis. Viešojo administravimo principai

„Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais:

[...]

7) subsidiarumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami tuo viešojo administravimo sistemos lygiu, kuriuo jie yra efektyviausi;

[...].“

8. *Individualaus administracinio akto bendrieji reikalavimai ir pranešimas apie individualaus administracinio akto priėmimą*

„1. Individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės (licencijos ar leidimo galiojimo panaikinimas, laikinas uždraudimas verstis tam tikra veikla ar teikti paslaugas, bauda ir kt.) turi būti motyvuotos.

2. Individualiame administraciniame akte turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos ir nurodyta akto apskundimo tvarka.

3. Individualus administracinis aktas turi būti pasirašytas jį priėmusio pareigūno ar valstybės tarnautojo arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens ir patvirtintas antspaudu. Kai individualus administracinis aktas priimamas naudojantis valstybės informacinėmis sistemomis, jo pasirašymui ir patvirtinimui antspaudu prilyginamas patvirtinimas (autorizavimas) valstybės informacinėje sistemoje.

4. Kiekvienam asmeniui, kuriam individualus administracinis aktas yra skirtas arba kurio teisėms ir pareigoms šis individualus administracinis aktas turi tiesioginį poveikį, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šio akto priėmimo raštu pranešama apie individualaus administracinio akto priėmimą, kartu pridodant individualaus administracinio akto teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą kopiją, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip. Kai individualus administracinis aktas priimamas naudojantis valstybės informacinėmis sistemomis, vietoj individualaus administracinio akto teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintos kopijos gali būti pridodamas individualaus administracinio akto išrašas.“

4.5. Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583, nustatyta:

„2. Kontrolieriaus tarnyba – valstybės biudžetinė įstaiga, kurios veiklos tikslas – užtikrinti Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus (toliau – kontrolierius) darbą, jam nagrinėjant skundus ir inicijuojant tyrimus dėl akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo, prižiūrint, kad nebūtų pažeidžiamos akademinės etikos nuostatos ir procedūros.

3. Kontrolieriaus tarnyba savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu (toliau – Mokslo ir studijų įstatymas), kitais teisės aktais, šiais nuostatais ir savo darbo reglamentu.

4. Kontrolieriaus tarnybos veikla grindžiama teisėtumo, teisingumo, nešališkumo, aukštųjų mokyklų ir mokslo institutų dėstytojų ir tyrėjų, taip pat kitų akademinės bendruomenės narių teisių ir jų teisėtų interesų prioriteto, veiklos laisvės, savarankiškumo ir viešumo principais.

[...]

9. Kontrolierius į pareigas skiriamas ir jo įgaliojimai nutrūksta Mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka.

10. Kontrolierius yra valstybės biudžetinės įstaigos Kontrolieriaus tarnybos vadovas.

[...]

12. Kontrolieriaus tarnybos veiklos sritis – užtikrinti kontrolieriui pavestų uždavinių įgyvendinimą. Kontrolieriaus uždaviniai: 1) skatinti mokslo ir studijų institucijas laikytis akademinės etikos ir procedūrų; 2) prižiūrėti ir kontroliuoti, kaip mokslo ir studijų institucijos laikosi akademinės etikos kodeksų; 3) bendradarbiauti su mokslo ir studijų institucijomis sprendžiant su akademinės etikos ir procedūrų pažeidimais susijusias problemas; 4) užtikrinti efektyvų ir konfidencialų akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų tyrimą; 5) prižiūrėti ir kontroliuoti, kaip įgyvendinamos Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, Europos Sąjungos teisės aktų, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių akademinę etiką ir procedūras, nuostatos; 6) prisidėti prie mokslo ir studijų kokybės, puoselėjant akademinės atsakomybės principus ir etiškas mokslines praktikas, taikant plagijavimo, neteisėto kopijavimo ar kitokio kitų asmenų sukurtų intelektualinės nuosavybės rezultatų neteisėto naudojimo, taip pat mokslinių tyrimų duomenų padirbinėjimo, klastojimo arba manipuliavimo jais prevencijos priemones.

13. Kontrolieriaus tarnybos veiklos rūšys – užtikrinti šiuose nuostatuose numatytą kontrolieriaus veiklą. Kontrolierius, vykdydamas jam pavestus uždavinius: 1) nagrinėja pareiškėjų skundus ir savo iniciatyva atlieka tyrimus dėl fizinių ir juridinių asmenų veiksmų (veikimo ar neveikimo), kuriais pažeidžiama arba įtariama, kad gali būti pažeista, akademinė etika ir procedūros, pirmiausia akademinio sąžiningumo, akademinės laisvės, mokslo darbų vertinimo nešališkumo, lygių teisių dalyvauti konkursuose, etiškų tarpusavio santykių principai; taip pat skundus dėl mokslo ir studijų institucijų vadovų ir padalinių administracijos vadovų piktnaudžiavimo akademinės etikos ir procedūrų srityje; 2) teikia rekomendacijas mokslo ir studijų institucijoms dėl akademinės etikos kodeksų ir kitų akademinės etikos priemonių kūrimo, įgyvendinimo ir tobulinimo; [...] 7) informuoja visuomenę apie Kontrolieriaus tarnybos veiklą, nagrinėjamus skundus ar atliekamus tyrimus ir kontrolieriaus priimtus sprendimus Kontrolieriaus tarnybos interneto svetainėje;

14. Kontrolierius, įgyvendindamas jam pavestus uždavinius ir atlikdamas jam nustatytas funkcijas, turi teisę: [...], 2) gauti iš fizinių ir juridinių asmenų informaciją, paaiškinimus, protokolus, medžiagą, duomenis ir kitus dokumentus, įstatymų nustatyta tvarka susipažinti su valstybės, tarnybos, komercinę paslaptį sudarančiais dokumentais, taip pat dokumentais, kuriuose yra informacijos apie įstatymų saugomus asmens duomenis, kurie reikalingi Mokslo ir studijų įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytiems kontrolieriaus uždaviniams įgyvendinti; [...];

19. Kontrolieriaus tarnybą sudaro: kontrolierius, valstybės tarnautojai ir kiti Kontrolieriaus tarnybos darbuotojai. Seimo valdyba nustato didžiausią leistiną valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičių Kontrolieriaus tarnyboje.

20. Kontrolierius:

1) organizuoja Kontrolieriaus tarnybos darbą;

[...]

3) užtikrina, kad Kontrolieriaus tarnybos veikloje būtų vykdomi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimai;

[...]

6) įstatymų nustatyta tvarka priima į pareigas ir iš jų atleidžia Kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojus ir kitus darbuotojus;

[...]

21. Skundas kontrolieriui pateikiamas, nagrinėjamas ir sprendimas dėl pateikto skundo priimamas Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka. Kontrolierius privalo raštu atsakyti pareiškėjui.

22. Kontrolierius, skatindamas mokslo ir studijų institucijos etikos savireguliaciją, gali rekomenduoti pareiškėjui dėl akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo pirmiausia kreiptis į atitinkamos aukštosios mokyklos ar mokslinių tyrimų instituto akademinės etikos ar kitą ginčų nagrinėjimo komisiją, prižiūrinčią akademinės etikos ir procedūrų laikymąsi.

23. Kontrolieriaus priimti sprendimai gali būti skundžiami teismui Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.“

Tyrimo metu nustatytos aplinkybės

5. Iš Skundo ir jo priedų turinio nustatyta, kad Pareiškėjas skundžiasi dėl Tarnybos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo 2019-11-20 skundo nagrinėjimu (vilkinimo, atsisakymo nagrinėti skundą).

6. Nustatyta, kad Pareiškėjas 2019-11-20 pateikė Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriui (toliau vadinama – Kontrolierius) skundą.

Tarnyba Pareiškėjui pateikė 2020-01-07 raštą Nr. S-4 (skundo priedas), kuriuo, be kita ko, atkreipė Pareiškėjo dėmesį į tai, kad dalis skundo aplinkybių susiję su darbo teisiniais santykiais (galimai netinkamų darbo sąlygų, psichologinio spaudimo, mobingo), dėl kitų skundo aplinkybių Pareiškėjo paprašyta pateikti papildomą informaciją (duomenis). Be kita ko, šiuo raštu Tarnyba Pareiškėjui paaiškino: „Tik įvertinęs pateiktą informaciją kontrolierius priims sprendimą, ar yra pagrindas pradėti tyrimą Jūsų skundo pagrindu pagal kontrolieriaus kompetenciją“.

Tarnyba 2020-04-16 raštu Nr. S-107 (skundo priedas) informavo Pareiškėją, kad prašomos informacijos Pareiškėjas nepateikė, naujų aplinkybių dėl skundo tyrimo nustatyta nebuvo, todėl Pareiškėjo 2019-11-20 skundą paliko nenagrinėtu.

Išvados

7. Vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo nuostatomis (pažymos 4.1 punktą) Seimo kontrolierius tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje (pvz., dėl pareigūnų laiku nepriimtų sprendimų, kuriuos pagal įstatymą jie įgalioti priimti, dėl informacijos asmenims apie jų teises, priimtų sprendimų apskundimo tvarką nesuteikimo, dėl pagal kompetenciją pareiškėjams pateiktų neišsamių paaiškinimų ir pan.), tačiau Seimo kontrolieriui teisės aktais nesuteikta teisė spręsti ginčų, vertinti administracinių sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo (nagrinėjamu atveju – Tarnybos (Kontrolieriaus) priimtų sprendimų nagrinėjant Pareiškėjo skundą) ir įpareigoti Tarnybą (Kontrolierių) pakeisti priimtą sprendimą ir / arba iš naujo išnagrinėti skundą dėl galimo akademinės etikos pažeidimo, ko prašo Pareiškėjas šiuo Skundu. Pažymėtina, kad Kontrolieriaus priimti sprendimai gali būti skundžiami teismui Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

8. Tarnyba yra valstybės biudžetinė įstaiga, kurios veiklos tikslas – užtikrinti Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus darbą, jam nagrinėjant skundus ir inicijuojant tyrimus dėl akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo, prižiūrint, kad nebūtų pažeidžiamos akademinės etikos nuostatos ir procedūros (pažymos 4.5 punktą). Tarnybos veikla grindžiama teisėtumo, teisingumo, nešališkumo, aukštųjų mokyklų ir mokslo institutų dėstytojų ir tyrėjų, taip pat kitų akademinės bendruomenės narių teisių ir jų teisėtų interesų prioriteto, veiklos laisvės, savarankiškumo ir viešumo principais (pažymos 4.3, 4.5 punktai).

9. Kontrolierius yra Lietuvos Respublikos Seimo skiriamas valstybės pareigūnas, nagrinėjantis skundus, pranešimus ir savo iniciatyva atliekantis tyrimus dėl galimų akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų (pažymos 4.5 punktą). Pabrėžtina, jog Kontrolierius yra nepriklausomas nuo valstybės ir savivaldybių institucijų, pareigūnų bei kitų asmenų ir Kontrolieriaus veikla grindžiama

teisėtumo, nešališkumo, teisingumo bei viešumo principais. Mokslo ir studijų įstatyme (pažymos 4.3 punktas) įtvirtinti Kontrolieriaus veiklos principai įgyvendinami laisvai ir savarankiškai, pasirenkant teisėtus ir šiame įstatyme įtvirtintų funkcijų atlikimo būdus. Mokslo ir studijų įstatyme nustatyti reikalavimai Kontrolieriui teikiamam skundui ir Kontrolieriaus teisė prireikus paprašyti patikslinti (papildyti) skundo informaciją ar pateikti papildomus duomenis. Skundas nagrinėjamas ir sprendimas dėl pateikto skundo priimamas Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka. Kontrolierius privalo raštu atsakyti pareiškėjui.

10. Įvertinus Kontrolieriui teikto Pareiškėjo 2019-11-20 skundo turinį, pažymėtina, kad iš esmės skundas buvo teikiamas dėl darbo teisinių santykių (galimai netinkamų darbo sąlygų, psichologinio spaudimo, mobingo) [universitete]. Šios aplinkybės, kaip minėta pirmiau, Pareiškėjui buvo paaiškintos Tarnybos 2020-01-07 raštu Nr. S-4 (skundo priedas).

11. Pažymėtina, kad skundų dėl darbo teisinių santykių Seimo kontrolierius nėra įgaliotas tirti (pažymos 4.1 punktas). Pareiškėjui papildomai paaiškiname, kad už darbo teisinius santykius, darbo sąlygas, kartu ir psichologinę atmosferą darbe, yra atsakingas įstaigos vadovas (nagrinėjamu atveju – [universiteto] rektorius), kuris privalo vadovauti įstaigai laikantis teisės aktų reikalavimų, prižiūrėti ir kontroliuoti darbuotojų veiklą. Kaip darbdaviai laikosi Darbo kodekso, darbo įstatymų, kitų norminių teisės aktų bei kolektyvinių sutarčių normatyvinių nuostatų, prižiūri ir kontroliuoja Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau vadinama ir – VDI) (pažymos 4.2 punktas), kuri taip pat turi įgaliojimus įvertinti, ar įstaigoje nėra mobingo, todėl Pareiškėjas dėl darbo sąlygų [universitete] pirmiausia turėtų kreiptis į [universiteto] rektorių, taip pat Pareiškėjo, kaip darbuotojo, darbo teisės gali būti ginamos kreipiantis į VDI (*Algirdo g. 19, 03607 Vilnius, tel. (8 5) 265 0193, konsultacijų tel. (8 5) 213 9772, el. p. info@vdi.lt*) ir pateikiant skundą dėl darbo sąlygų (mobingo) [universitete]. Taip pat Pareiškėjui papildomai paaiškiname, kad darbo ginčai (darbo santykių dalyvių nesutarimai, kylantys iš darbo arba su jais susijusių teisinių santykių) sprendžiami Darbo kodekse nustatyta tvarka kreipiantis į darbo ginčus nagrinėjančius organus – darbo ginčų komisiją arba teismą (pažymos 4.2 punktas), kuriems suteikta teisė spręsti darbo ginčus dėl teisės.

12. Tarnyba 2020-04-16 raštu Nr. S-107 (skundo priedas) informavo Pareiškėją, kad dėl dalies skundo aplinkybių (nesusijusių su darbo teisiniais santykiais) Pareiškėjas prašomos informacijos nepateikė, todėl dėl šių ir kitų rašte nurodytų priežasčių Pareiškėjo 2019-11-20 skundą paliko nenagrinėtu. Minėta, kad pagal Mokslo ir studijų įstatymo nuostatas (pažymos 4.3 punktas) Kontrolierius turi teisę prireikus paprašyti patikslinti (papildyti) skundo informaciją ar pateikti papildomus duomenis, o negavus patikslintos (papildomos) informacijos (duomenų) atsisakyti pradėti tirti skundą (kaip ir buvo paaiškinta Tarnybos 2020-01-07 rašte Nr. S-4 (skundo priedas), tačiau akcentuotina, kad atsisakant tirti skundą, t.y. priimant sprendimą, kuris sukelia asmeniui teises pasekmes, turi būti asmeniui paaiškinta tokio atsisakymo apskundimo tvarka.

13. Skunde Pareiškėjas, be kita ko, teiraujasi, „ar galutiniame sprendime neturėtų būti nurodyta sprendimo apskundimo tvarka“, taip pat nurodo, kad Tarnybos atsakymai yra klaidinantys ir nėra aišku, kuo vadovaujantis ji nagrinėjo Pareiškėjo skundą („ar vadovaudamasi Taisyklėmis, ar savo vidinėmis rekomendacijomis“). Atsižvelgiant į tai ir siekiant, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai būtų priimami ir įgyvendinami tuo viešojo administravimo sistemos lygiu, kuriuo jie yra efektyviausi (subsidiarumo principas), tikslinga tarpininkaujant kreiptis į Tarnybą, kuri įvertintų Skunde aprašytas aplinkybes dėl nenurodytos apskundimo tvarkos, taip pat skundo nagrinėjimo tvarkos, terminų ir pateiktų Pareiškėjui išsamius paaiškinimus dėl šių aplinkybių.

14. Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, teisinį reglamentavimą (pažymos 4.1 punktas), vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 ir 6 punktais,

pagal kuriuos Seimo kontrolierius priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, kai skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai ir kai padaro išvadą, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje, taip pat 4 dalimi, pagal kurią, jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja 17 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas (pažymos 4.1 punktas), Pareiškėjo skundo dėl Tarnybos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo 2019-11-20 skundo nagrinėjimu (atsisakymo nagrinėti skundą), tyrimas nutrauktinas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

15. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, atsižvelgdamas į tyrimo metu nustatytas aplinkybes, teisinį reglamentavimą, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia asmens skundo dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo 2019-11-20 skundo nagrinėjimu (vilkinimo, atsisakymu nagrinėti skundą), tyrimą nutraukti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

16. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 21 punktu, Lietuvos Respublikos **Seimo kontrolierius rekomenduoja Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybai** – atkreipti dėmesį į Skundo aplinkybes dėl Tarnybai teikto Pareiškėjo 2019-11-20 skundo nagrinėjimo ir Pareiškėjui paaiškinti dėl šių aplinkybių, kartu ir dėl Pareiškėjo skundo nagrinėjimo tvarkos, terminų.

Apie rekomendacijos nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y., **ne vėliau kaip 30 dienų nuo rekomendacijos gavimo dienos**, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui pateikiant informaciją bei ją patvirtinančius dokumentus, informuojant Pareiškėją.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas